

タイ語の石碑文に見られる $\text{m h\ddot{a}a}$ の用法

(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

高橋 清子

0. はじめに

現代タイ語において $\text{m h\ddot{a}a}$ という語は、「探し求める，追求する」という意味の動詞として，また，「(人)のもとへ(近づいていく)」という意味の前置詞として，よく使われる。その他，「 $\text{m}\sim\text{m\ddot{a}i h\ddot{a}a}\sim\text{m\ddot{a}y}$ 」や「 $\sim\text{g\ddot{i}}\text{m}\sim\text{k\ddot{o}}\text{w h\ddot{a}a m\ddot{a}y}$ 」といった反語の意(～であろうか，否，～はありえない)を表す文語的な慣用表現の構成素としても使われている。筆者はこれまで，タイ語のモダリティ関連の機能語を含む構文の歴史的変遷を調べるため，13世紀末から20世紀にかけて刻まれたタイ語石碑文の原文と読解文を収録した『石碑文集』(本稿末に添えた資料一覧を参照せよ)からそうした機能語を含む表現を拾って石碑文コーパスを作成し，数年にわたって紀要に掲載してきた(『神田外語大学紀要』第17号(2005)から第21号(2009))。その中で，モダリティ関連の語と共起して現れることが多い $\text{m h\ddot{a}a}$ の意味機能が気になった。そこで本稿では， $\text{m h\ddot{a}a}$ の意味機能がどのように変遷してきたのかを明らかにするための基礎資料として， $\text{m h\ddot{a}a}$ 表現の石碑文コーパスを作成することにした。

しかし実際に石碑文から $\text{m h\ddot{a}a}$ 表現を収集してみると，その数は思ったほど多くなく，本稿の紙幅に余裕ができた。そこで思いついたのが，紀要に連載してきた石碑文コーパスの見直しをし，修正すべき点(漏れた用例，文字の誤り，前後の文脈不足，など)を見つけて，その修正を付記として本稿に

掲載することである。いつか修正作業をしなければならないと考えていたので、ちょうどよい機会である。筆者が手作業で作成したコーパスには多くの不備が含まれているはずだが、とりあえず今回は、筆者自身が再読する中で気づいた誤りについてだけ修正を加えた。(タイ語石碑のデータに関しては、書籍として出版されている『石碑文集』に加え、現在は、シリントーン王女人文学センター、シラパコン大学考古学部東洋語学科、国立電子・コンピュータ技術センターの3者が共同で運営する「จารึกในประเทศไทย タイ国内の石碑」[<http://www4.sac.or.th/jaruk/>]という立派なサイトがある。石碑に関する最新情報がアップデートされ、また、石碑名を入力して検索すると、各石碑の様々な情報を得ることができる。しかし、石碑文自体について言えば、『石碑文集』との違いは単に電子化されたというだけで、石碑文内の語を検索する機能などは未だ整っていない。)

石碑文で使われている ทา ห้า という語の意味機能について、石碑を扱った次の2つの文献で注釈がつけられている。一つ目の文献は『石碑文集第1巻』である。登録番号1の石碑(ラームカムヘン王石碑)の読解者が、(本稿では1-4-9という番号で記載されている用例の) ทา ห้า の意味について、以下のような注釈を加えている。

“(๑๐๗) ทา = หาก โบราณใช้นั้นข้อความคล้ายกับ นั้นเอง หรือ พระองค์เอง หรือ ที่, ผู้, ซึ่ง” (The Prime Minister’s Secretariat, Thailand. 1924/1978: 31; note 107)

<筆者訳> 注 107: ทา は หาก と等しい。昔は、นั้นเอง (なのだ) や พระองค์เอง (ご自身) や ที่, ผู้, ซึ่ง (関係節を導くマーカ) のように意味内容を強調するために使った。

タイ語の石碑文に見られる *ห* hǎa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

もう一つの文献は『*Journal of the Siam Society* No.59, part 2』に掲載された論文「The inscription of King Rama Gamhen of Sukhodaya (1292 A.D.): Epigraphic and historical studies No.9」である。やはり登録番号 1 の石碑に含まれる（本稿では 1-4-11, 1-4-12, 1-4-16, 1-4-23 という番号で記載されている用例の）*ห* hǎa の意味について、以下のように注釈を付けている。

“The word *ห* ...does not mean ‘to seek’; it is merely an affirmative particle, which can best be omitted in translation.” (Griswold & Nagara: 218; footnote 126)

本稿を基礎資料として今後 *ห* hǎa の意味機能の歴史的変遷を分析していきたいと考えているが、その過程で、これら 2 つの解釈の妥当性を検証できればよいと思う。

本稿の構成は以下のとおりである。まず第 1 節で、タイ語石碑文から拾った *ห* hǎa 表現を石碑の登録番号順に列挙する。これまでの石碑文コーパス同様、各用例に付されている 3 つの数字は、1 つ目がその石碑の登録番号を示し、2 つ目が第何面に書かれているかを示し（1 面しかない場合は 0）、3 つ目がその面の何行目に書かれているかを示す。この第 1 節で、石碑文から *ห* hǎa 表現を収集してコーパスを作成するという本稿の目的は達成される。第 2 節以降は付記の部分である。第 2 節には「タイ語の石碑文に見られる *ได้* dây の用法」『神田外語大学紀要第 17 号』（2005）に掲載した石碑文コーパスから漏れた *ได้* dây を含む表現およびその他の修正部分を掲載し、第 3 節には「タイ語の石碑文に見られる *ได้* dây の用法（2）：1925 年以降の石碑文」『神田外語大学紀要第 18 号』（2006）に掲載した石碑文コーパスから漏れた *ได้* dây を含む表現およびその他の修正部分を掲載し、第 4 節には「タイ語の非現実

モダリティマーカー」『神田外語大学紀要第 19 号』(2007)に掲載した石碑文コーパスから漏れた非現実性マーカー (จะ cà?, จัก càk) を含む表現およびその他の修正部分を掲載し, 第 5 節には「タイ語の否定辞」『神田外語大学紀要第 20 号』(2008)に掲載した石碑文コーパスから漏れた否定辞 (ยิ बो̀ว, มิ mí, ไม mây など) を含む表現およびその他の修正部分を掲載し, 第 6 節には「タイ語の石碑文に見られる ให้ hây の用法」『神田外語大学紀要第 21 号』(2009)に掲載した石碑文コーパスから漏れた ให้ hây を含む表現およびその他の修正部分を掲載する。

1. 石碑文に見られる หา hǎa の用法

『石碑文集第 1 巻』

- 1-4-9 พ่อขุนรามคำแหงหาใครใจในใจ
- 1-4-11 พ่อขุนพระรามคำแหงนั้น หาเป็นท้าวเป็นพระยา แก่ไทยทั้งหลาย
- 1-4-12 หาเป็นครูอาจารย์สั่งสอนไทยทั้งหลายให้รู้บุญรู้ธรรมแท้
- 1-4-16 หากคนจักเสมอมิได้
- 1-4-23 สมุทรรหาเป็นแดน
- 2-1-46 มักถเมรเทศแสวงหาปรีชาส...
- 2-2-7 จึงแสวงหาเพื่อปลุก...
- 2-2-30 ก่อตั้งมหาพิหารใหญ่ด้วยอิฐเสรีจบริวารณแล้วจึงไปสา...
หาเอาพระพุทธรูปหินเก่าแตกมาบูชาด้วย
- 3-1-15 คำพระพุทธเจ้าเราหารังบอกไว้เองไซร์
- 3-1-35 หากคนจักรู้แท้แลมิได้เลย
- 3-1-37 หากคนสวดแลมิได้เลย
- 3-1-38 ธรรมชาดกอันอื่นไซร์ มีต้นหาปลายมิได้
- 3-1-38 มีปลายหาต้นมิได้เลย
- 3-1-41 ฝูงภิกษุสงฆ์อันจำศีลคงสิกขาบทสี่อันยังมีสิกขาบทอันหนักหนานหามิได้เลย

タイ語の石碑文に見られる หา hǎa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

- 3-1-42 อันว่าฝูงซี้จักทรงผ้าจิวรหามีได้เลย
- 3-1-45 อันว่าจักรู้จักผ้าจิวร จักรู้จักสมณะน้อยหนึ่ง หามีได้เลย
- 3-1-55 ฝูงคนจักรับบุญธรรมหามีได้หลายเลย
- 3-1-65 ผู้ใดหารังพิจารณาสังขยาคุณดูแลรู้แท้ตั้งอันสิ้น
- 3-1-67 พระยามหารธรรมราชนั้นยังมีคุณอันรู้ตั้งฤาบังอัน
- 3-2-5 ...ด้วยเกล้าด้วยหาญหาที่กส...
- 3-2-19 หาเป็นขุนหนึ่ง เมืองเชียงทอง
- 3-2-20 หาเป็นขุนหนึ่ง เมือง...
- 3-2-20 ...หาเป็นขุนหนึ่ง เมืองบางพาน
- 3-2-21 หาเป็นขุนหนึ่ง เมือง...
- 3-2-21 หาเป็นขุนหนึ่ง เมืองบางฉล้ง
- 3-2-21 หาเป็นขุนหนึ่ง...
- 8-1-28 ...เจ้าผู้ใดราชาภิเศกทรงพระนามศรีสุริยพงศธรรมราชาธิราชหารัง...
- 8-3-4 เมืองศรีสัชชนาลัยสุโขทัยหา...
- 8-3-5 คุณสังขยาหาตราไว้ไซรั ๑๒...
- 8-3-6 ...และหารังฉล็กพระบาทลักษณ
- 8-3-14 ปลุกพระศรีมหาโพธิศรีชา...หา. อ. อา...ก.
- 8-3-18 อ.งไรนาปลุกหมากปลุก...ไพรยาหาวยท่ปลาหากินเย็นเนื้อ...ทุกแห่ง
- 9-2-3 จึงให้ไปหามหาสมณเถร...
- 11-2-7 ...หาศรัทธาปรารธนา
- 11-2-17 ...ด้วยหาพบพระมหารัตนธาตุ
- 13-0-3 และหาที่อนันพบ
- 15-1-32 ฉลองเฉลิมเต็มศรัทธา หาอันชอบกอบปรกศล
ผลบุญคุณาธิคุณพูนในกาลสถาปนาพระพิหารสถานพระสรรเพชญ
อันเสด็จมาแต่วันนาวาสนั้นแล

『石碑文集第 3 卷』

- 38-1-20 จำข้าสถาปนาท่านหากรู้ไปหาให้แก่เจ้าข้า
38-2-30 ในลักฝงนี้อันหาผู้รู้ผู้เห็นมิได้สักอันตั้งอันก็ดีไซรั
40-0-11 หากหาเจียงเกียงว่าเจ้า...
49-0-10 และหากฎีมาปลุก
49-0-11 และหากฎีมาปลุกในนี้
49-0-12 จึงหากฎีมาปลุก
62-2-8 ท่านนักปราชญ์ทั้งหลายให้หาหินแลงแปลงเลียด
62-2-23 หากังวลอันตรายบได้สักอัน
64-1-20 ...สัญญาใจกุเขาหาโทษมิได้สักอัน
67-2-13 ...หื้อหาปากเงินกับหมื่น...พายเส...ายนา
67-2-14 หื้อหานาหร...

『石碑文集第 4 卷』

- 87-1-19 ในญาติพันตองบ่พอ หื้อหาแถม
88-0-16 แลลงพระยาอันได้ยาดน้ำไว้ ว่าไผยังถอนออกไปหาเจ้าหาขุน
88-0-17 ว่าไผยังถอนออกไปหาเจ้าหาขุน ให้เอาคืนไว้ตั้งเก่าเรียกบ้านเรียกเมือง
95-0-27 ถึงเมื่อเป็นภิกษุหาสบประการค่าเบี้ย ๖๐,๐๐๐
102-1-33 แล้วจึงหากฤษสงฆ์ เถรานูเถรทั้งเมือง
104-2-5 หาสั่งกินบ่ได้
104-2-12 หาสั่งเส็บได้
104-2-34 หาสั่งกินบ่ได้
107-0-23 แลจึงแต่งหากระยาทาน... คนครอกหนึ่งให้ดู พระ ช้างตัวหนึ่ง ม้าตัวหนึ่ง
วัวตัวหนึ่ง ควายตัวหนึ่ง

『石碑文集第 6 卷第 1 号』

- 131-0-13 หล่อด้วยนากนำตักสามศอกคืบหาพระกรมี่ได้
- 131-0-29 แลสมบัตติอินท์พรหมหามี่ได้ตั้งพระไทยหมายมัน
- 136-0-6 จะได้เปนกังวลด้วยการซึ่งจะบำรุงกายแลกิจที่จะบริโภคนั้นหามี่ได้
- 136-0-7 แต่เมื่อนายนกเผาตัวนั้นจะได้บอกกล่าวแก่ญาติมิตรผู้ใดผู้หนึ่งให้รู้หามี่ได้
- 136-0-18 ไซจะมีพระราชประสงค์สมบัตติจักรพรรดิแลสมบัตติเทพยดาอินพรหมหามี่ได้
- 139-0-15 อย่าได้คิดสงสัยเลยว่ามีทรัพย์สิ่งของทองเงินลงไว้เปนปริธูนาลายแทงนั้นหามี่
ได้ดอก
- 140-0-11 การจะเปนดังนี้หามี่ได้เลยทีเดียว
- 142-0-11 จได้ถาวรทวนหาพรรพระวษา
- 142-0-14 ภอมี่ราชการมาฝ่ายตะวันตกให้หากลับเขาไปณกรุงเทพฯ
- 142-0-29 หออารามในกรุงเทพฯ
- 143-0-12 จะได้ถาวรทวนหาพรรพระวษา
- 143-0-14 ภอมี่ราชการมาฝ่ายตะวันตกให้หากลับเข้าไป ณ กรุงเทพฯ
- 143-0-31 หออารามในกรุงเทพฯ
- 144-0-2 หามี่อันใดที่จกำบังรูปพระปติมากอนโม
- 144-0-5 หามี่ผู้ใดที่จะปาดีสั่งขณะโม
- 144-0-8 หาพอโม
- 144-0-10 แต่ดานน้ำค้างหลังยังหารอพโมสัปรุด
- 149-0-2 โมมีอบายที่จะหาเงินทองเลี้ยงชีวิต
- 158-0-4 จึงเที่ยวดูหาที่ไชยภูมิให้ล่มควน
- 159-0-3 หามี่พระภิกษุสงฆ์อยู่จำพระวษาโม
- 160-0-2 ถึงจะมีก็แจ้งใจ ถึงจะหาโมก็รู้
- 160-0-3 ขุดเจาะทำลายหาของป่วยการปองเสียเปล่า
- 161-0-11 ขุดรื้อหาของฝัง
- 178-0-7 แต่การพระพุทธรูปแลการบุษบกนำพระอุโบสถนั้นยังหาสำเร็จโม

- 179-0-27 แต่พระพุทธรูปนั้นยังหาได้กำไหลทองไม่
180-0-17 ไซจะมีพระราชหฤไทยเลื่อมใสนับถือศาสนาอื่นนอกจากพระพุทธศาสนานั้นหาไม่ได้
187-0-14 ไซจะนิยมยินดีเลื่อมใสลัทธิศาสนาอื่นนอกจากพระพุทธศาสนานั้นหาไม่ได้

『石碑文集第 6 卷第 2 号』

- 191-0-15 อวดอ้างพระบรมมีว่าเปนพระโพธิสัตว์ดั่งเช่นไซ้มาแต่ก่อนอิงๆอยู่นั้นก็หาไม่ได้
192-0-16 แต่มรรคสังหาในคาถานี้ไม่
193-0-24 แต่ข้าพชนั้นเข้าอยู่เปนเจ้าของเลยเปนแต่ไปสู่มหาธาตุอาโศรยในกำหนดวันเวลา
ตามน้ำใจยอมโดยชอบใจ
198-0-18 เสาระยะกลางชานด้าน ตะวันตก เป็นที่ห้าหาหก ต่อเต้า แสดงเขต
223-0-4 ไต่ถามอยู่แต่หาได้ไปดูก่อนไม่ ะ
249-0-6 หาไซ้ความสุขที่ประณีตอย่างดีไม่
249-0-11 ถึงผู้ที่ประพฤดีดีแล้ว บางทีมาได้ทุกข์หาได้สุขซึ่งเปนผลของความดีไม่
250-0-7 หาเปนคุณเปนประโยชน์ดีชอบแก่ผู้กระทำทั้งปวงนั้นไม่
251-0-3 เพราะมนุษย์มีวิสัยที่จะแสวงหาวิชาความรู้เป็นที่พึงแก่ตนได้
251-0-4 สัตว์เดียรฉานไม่มีวิสัยที่จะแสวงหาวิชาความรู้เป็นที่พึงแก่ตน
253-0-12 คำจริงนั้นก็หาเปนประโยชน์แก่ผู้เชื่อไม่
254-0-1 มีชาติแลภาษาความนับถือลัทธิวิธีแสวงหาต่างๆกัน
254-0-2 ควรจะแสวงหาความจริง
254-0-21 ก็ผู้ที่แสวงหาความจริง
255-0-3 ก็แต่ไม่ใคร่จะมีใครคิดชวนหาอุบายเพื่อจะกำจัดทุกข์
255-0-6 ความดับทุกข์จะพึงมีด้วยอุบายอย่างไรจึงมาหลงแสวงหาความสุขในกองทุกข์
255-0-9 แลหาอุบายเครื่องดับทุกข์ให้ถ่องแท้
255-0-17 การหมั่นคบหานั่งใกล้ท่านที่มีปรีชาสันดานรับ แลหมั่นฟังธรรมที่ท่านสั่งสอน
255-0-24 ซึ่งจะมาแสวงหาความสุขในกองทุกข์นั้นไม่ได้เลยเปนแน่
256-0-9 เพราะเหตุานั้น จึงต่างคนต่างพากันแสวงหาศาสนาที่จริงแท้

タイ語の石碑文に見られる หา hǎa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

- 257-0-9 จะมีแต่ดอกไม้รูปเทียนตามที่ได้มาบูชาก็ควรขัดสน
257-0-9 ฤๅบุคคลที่ยากไร้ไม่อาจจะหาเครื่องสักการมาได้ก็จงตั้งใจน้มน้มน้ำโดยการพ
257-0-14 ถ้าจะหาผู้ใดที่อ่านหนังสือสำหรับอธิฐานนี้ไม่ได้
ก็จงตั้งใจโดยการพในพระรัตนไตรยแล้วจึงตั้งสัตยาธิฐานตามใจของตน
259-0-3 ทรงภาคย์คุณบุญศิริเป็นที่คบหาของประชุมชนได้ทุกหมู่เหล่า
278-0-3 จะหามิตรเหมือนเจ้าที่ไหนได้
278-0-11 จะหาเพื่อนเหมือนเจ้าที่ไหนมา
280-0-35 มีให้ต้องลงทุนซื้อหา
282-0-5 จะหาศิลาจากฤๅโคลงนั้นมาติดไว้อย่างเดิม
282-0-6 ยังหาศิลาไม่ได้
282-0-45 ขอจงจำนงหา แก่นแก้อ

『石碑文集第7巻』

- 305-4-28 จุงอย่าได้พบพานอย่าได้เกิดในตระกูลอันหาศิลาจารบได้
308-0-8 หากนจักเลิกศาสนาพระเจ้ามิได้

[付記]

2. 「タイ語の石碑文に見られる ได้ dây の用法」『紀要第17号』(2005)の修正部分

●スコータイ時代

1. 単独での本動詞としての用法 (出現)

1(1292)-1-14 กูไปตีหนังวังช้างได้ กูเอามาแก้พอกู

1(1292)-1-15 กูไปที่บ้านท่าเมือง ได้ช้างได้วง ได้ป้าได้นาง ได้เงื่อนได้ทอง

2. 後続動詞句の中での本動詞としての用法 (変化とその結果状態)

3(1361)-2-13 → 3(1357)-2-13

11(1357-1361)-1-4 ...มาถางไม้ได้ก่อนหินก้อนผา

4. 動詞句の前に置かれた助動詞としての用法 (実現)

9(1406)-1-18 ...สีพื้นด้วยฝูงชีผ้าขาวบรรจุพระเจ้าเรามีได้...

7. 欠落部分があり読解できない用例

11(1357-1361)-2-17 แต่ฉวัดทำจரியได้ห...ต

●アユタヤ時代

1. 単独での本動詞としての用法 (出現)

87(1488)-1-20 ตักราชได้๘๕๐ทัต

100(1488)-0-1 จุลตักราชได้๘๕๐ตัว

100(1488)-0-3 ได้ฤกษ์๙ตัว

108(15c?)-0-4 เดือน๑๑แรม๕ค่ำ วันเสาร์ได้ฤกษ์ภรณ์ฯ

96(17c?)-2-5 → 96(1689)-2-5

96(1689)-2-6 พุทธตักราชได้๒๐๒๘ปี เดือน๔

96(17c?)-2-10 → 96(1689)-2-10

2. 後続動詞句の中での本動詞としての用法 (変化とその結果状態)

104(16c?)-2-28 ขอ๑รแม่๑สู่เกล้าข้าคำพันขอตรงไถ่คำได้๕๐

4. 動詞句の前に置かれた助動詞としての用法 (実現)

101(1497)-2-24 เจ้าไทผู้ใดบได้สร้างกิติ จงยืนตือนโมทนาด้วย

96(1682)-1-9 → 96(1689)-1-9

6. 動詞句の後ろに置かれた助動詞としての用法 (可能)

104(16c?)-2-6 หาสั่งกินบได้

●ラタナコーシン朝時代

1. 単独での本動詞としての用法 (出現)

131-0-22 ก็ได้เหมือนกันทุกองค์

2. 後続動詞句の中での本動詞としての用法 (変化とその結果状態)

140-0-21 ครั้นภายหลังนับแต่ปีกุนนพสกไนแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมา
ได้๒๔ปี

4. 動詞句の前に置かれた助動詞としての用法 (実現)

132-0-24 จงอย่าได้มีเวร → ×削除

142-0-8 จใดเปนชานพระณคอรเขือนเพชเขือนชั้นมันคังไวแหงหนึ่งแลว

142-0-10 จใดป้องกันสมณชียพหรามอนาประชาราษฎร

142-0-20 ใดพระฤกษ์ฝรั่งยั้งปีนเอาฤก

142-0-28 เดชซาพเจ้าใดทรงวัดแลปดิสังขรณพระอารามในแขวงเมืองกาญจนบุรีย

143-0-38 เงินทองอย่าให้ใดทำลาย

144-0-6 จจริงใดจัดแจงซื้อไม้เลอีย

144-0-7 จจริงใดลงมือตดตัวไม้ปรุงพิหารพระชินราชครั้นถึง

144-0-8 จจริงบุนะกระเบืองเคลอือบชินมามุงใด๕มีนกำ๓พัน

144-0-11 จจริงใดเลิกการฉหลอง

144-0-11 ชข้าชใดลงทรทำพระพิหานพระชินราชและพระอุโบสถุเข้ากันสำเรฐสินทรัพย์เปน
อันมาก

150-0-5 เหมือนหมุ่พระอริยเจ้าที่ได้พระธรรมพิเศษมรรคผล

174-0-11 ข้าพระเจ้าจึงได้เขียนหนังสือแข่งสาปสาบาลไว้

178-0-4 ดิดค่านวนได้เท่ากันกับวันในรัชกาลที่๒

178-0-4 ได้เสด็จดำรงอยู่ในราชสมบัติ

179-0-22 จนผู้มีทรัพย์มีศรัทธาได้สร้างพระอาราม

180-0-7 ให้จากฤกการที่ได้ทรงสถาปนา

186-0-10 พระคัมภีรพระไตรยปิฎกก็ได้เชิญเจ้าเก็บไว้บนชั้นตู้แปดเหลี่ยมในหอ
พระไตรยปิฎก

186-0-14 ได้ทำสังฆกรรมผูกพัทธสีมาแล้วเสร็จ

187-0-21 ด้านกว้างตกลงน้ำตามฝั่งเกาะทั้งสองด้านเปนเขตรขอบบริเวณพระอารามที่

พระสงฆ์ได้อาไศรย

188-0-27 จึงได้มาทรงสร้างพระราชนิเวศน์เป็นครั้งแรก

● 『石碑文集第5巻』にあった用例

37-0-2 อันได้กิน ณ อามิสต่างๆ

62-0-2 พระโพธิสัตว์ได้เป็น

66-0-2 ...ได้हार้อย

68-0-2 พระโพธิสัตว์ไถนาได้ก่อนทองด้วยขี้เถ็ดระยะหนึ่ง พบหัว

68-0-3 ผัจยกยกขึ้นปมิได้กายลุน

68-0-6 จึงเอามาเรือนได้

3. 「タイ語の石碑文に見られる ได้ dây の用法 (2) : 1925
年以降の石碑文」『紀要第18号』(2006) の修正部分

①本動詞としての用法 (出現)

243-1-2 ศุภมัตถุ พุทธศาสนากาลได้๒๔๕๐พรรษา

253-0-3 การที่ได้ศุขแลทุกข์นี้มีมาเพราะความดีความชั่วอันผู้หนึ่งๆทำไว้

②後続動詞句の中での本動詞としての用法 (変化とその結果状態)

235-0-7 แต่ถูกจับตัวได้และถูกฆ่าตาย

④動詞句の前に置かれた助動詞としての用法 (実現)

191-0-11 ได้ทรงบัญญัติพระบรมธาตุขนาดกลาง๒ น้อย๒ ๔พระองค์ไว้ในผอบจันทน์แดงขาว
ผอบสีลาชอันกันเป็นลำดับ

191-0-13 เพราะได้ทราบแล้วว่า

206-0-3 ได้ตรัสเป็นพระพุทธโกนาคมน์

225-4-32 ถ้าในระหว่างการที่ยังมิได้สำเร็จอริยมรรคาริยผล

- 237-0-15 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาถึงเมืองกำแพงเพชรนี้
243-0-9 → 243-1-9
243-0-14 → 243-1-14
243-0-15 → 243-1-15
243-2-8 ได้พระราชทานนามว่าสังฆาวาสอารามวิหาร
280-0-36 ได้ลงมือทำการมาตั้งแต่เมื่อ ณ วันที่๑๘มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๔๓ เป็นต้นมา

⑥動詞句の後ろに置かれた助動詞としての用法（可能）

- 253-0-2 แลมีผู้บันดานให้ตีชัวได้จริง
257-0-8 อาจจะจัดเครื่องสักการได้ตามกำลังวันอย่างนี้ไ้ช้ร ก็เป็นการดี

● 『石碑文集第7巻』にあった用例

- 285-0-30 อยู่ได้ปีหนึ่ง...
285-0-43 พ่อขุนรามพลได้เมืองศรีสัชชาโลยนี้คืนโสด
285-0-48 อยู่ได้สี่เดือน
285-0-57 หากให้แก่พี่น้อง แก่ฝูงทวยหารได้สามแสนคน
286-1-2 ได้เสด็จเสวยสวรรค์ชาติฉลาดมาโตร
286-1-3 ครั้นท่านมีอายุได้สิบหกช้าว
286-1-5 กลอยได้ขึ้นเสวยราชย์
286-1-6 ได้ปราบต์
286-1-24 ...ทั้งหลายได้ยี่สิบ...
286-1-44 คณนาได้พันล้าน...
286-1-48 แต่ให้ได้ลแก่สุข...
287-0-2 แลได้กระทำการในเขตพนนี้
288-2-24 ขอจงได้เป็นผู้ชายทุกทุกชาติ
288-3-14 ขอจงได้รู้ปติหมัคค์

- 288-3-21 เมื่อจักได้ต...
- 288-3-23 ...กได้...
- 290-1-6 อันกระทำได้ไปเถิงเขาทุกหมู่คฤคน
- 290-1-6 จุงได้ถ้วนโลกาติสุข
- 290-1-7 ได้ลากจุงบาปเขาหายตาย
- 290-2-2 กุได้เอาตนเกิดในชั้นฟ้าดาวติงสา...
- 291-1-1 ตักราชได้๑๒๘๔
- 291-1-4 วันพุธได้มาฆนักษัตฤกษ์
- 291-1-5 พอได้ตักราชเท่านั้นแล
- 291-1-6 แต่ท่านเป็นกุมารได้...ข้าว
- 291-1-8 จึงจักเข้ามาบวชในศาสนาพระพุทธเป็นเจ้าได้แปดพรรษา
- 291-1-22 จุงมักแต่งถนนประมาณได้๕เส้นชอยเท่านั้น
- 291-1-31 ก็จักได้ดุดังใจปรารถนาแลฯ
- 292-1-1 มหาตักราชได้๑๓๔๒
- 292-1-3 ได้ขึ้นราชาอาสน์อภิรมย์
- 293-0-1 ศาสนาพระเจ้าได้๑๙๖๗
- 293-0-3 เมื่อสิ้นเขาผู้ใดบำเรอพระเจ้าได้ให้...
- 294-0-1 เป็นเจ้าวัดบริวารภิกษุได้สี่ปี
- 297-0-13 ได้เนียรพาร
- 299-0-2 ขอจได้โพธิสมภารสัมฤทธิ์ปรารถนาเห็น...
- 301-1-14 เกิดมาได้สิบสามปี
- 301-1-15 จึงจะได้ราชาภิเศกเอกจุฬา
- 301-1-19 ตักราชไซร์ได้๗๖๔
- 301-1-21 แลได้เสวยสมบัติในนครเชียงใหม่ตั้งงัน
- 301-2-23 ว่าได้๔๖๘๖,๐๐๐แล
- 301-3-1 แม้จะนับหมากไซร์ได้หมื่นลำคำ

タイ語の石碑文に見られる ทา hāa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

- 301-3-2 จะนับจะบ้านไซไร่ได้๑๘๗บ้าน
- 301-3-4 ผีจะนับเรินว่าไซไร่ได้๒๘๖เริน
- 301-3-5 ผีจะนับลุกวัดไซไร่ได้๔๒
- 301-3-20 แม้จะนับศาสนาอันพันไปได้๑๙๕๔ปี
- 302-0-1 ตักราชได้๘๓๖
- 302-0-3 ได้ฤกษ์๑๖
- 304-1-11 พอได้ยามพุทธเมื่อเช้า
- 304-2-16 เพื่อจักให้ได้บุญแก่ชาวเจ้าทั้งหลายอันได้เข้ามาเสวยพระราชสมบัติในเมืองนี้
- 304-2-18 ได้มากินเมืองนี้ไซไร่
- 305-2-11 ให้แก่เจ้าเขมมงคลได้รัตนมาเป็นสิน
- 305-4-16 คนผู้ใดได้เข้าเห็นตำนานสารจาริตอันนี้
- 305-4-27 ตราบใดกูปไปได้เนียรพานยังอยู่นานในสงสาร
- 305-4-28 จุงอย่าได้พบบานอย่าได้เกิดในตระกูลอันหาศีลจารบได้
- 305-4-29 จุงกูได้เกิดในวงศาอันมีศีลอาจารย์
- 305-4-30 กูจะได้สร้างสมภาร
- 305-4-31 จุงกูพรำได้ฟังธรรมเทศนาแต่ปากพระเป็นเจ้า
- 305-4-32 จุงกูได้วิเศษอรหัตผลกับทั้งปฏิสัมภิตาญาณัญญาณ
- 305-4-34 อย่าได้นานกว่านี้เท่าวัน
- 305-4-36 จุงให้ได้สายตทสภารมีด้วยวิสัย...
- 305-4-37 จุงได้ตรัสสัพพัญญุตญาณ ด้วยผลบุญอันได้ก่อเจตีย์ใส่ธาตพระเป็นเจ้า
- 305-4-38 อย่าขาดได้
- 306-3-11 อย่าได้เข้ากลัวเกล้า
- 308-0-7 แต่แล้วไปได้สองร้อยห้าสิบปีปสา
- 308-0-8 หากนจักเลิกศาสนาพระเจ้ามิได้
- 318-1-22 บวรตักราชได้๘๑๔ตัว
- 318-1-26 ...ก็ได้ชื่อว่าสุนันทาราม

- 318-1-30 ก็ได้อธิบายว่าสัทสนะมหาเจดีย์
- 318-1-33 แลคินมาก็ได้มาไหว้พระเจ้าไหว้มหาเถรเจ้ามหาราชเจ้า
- 318-2-11 ก็ได้ออกเจ้าล้ามพิเชียรเจ้าหมื่นสองเจ้าหมื่นหลวง
- 318-2-12 ก็ได้ออกแก่มหาราชเป็นเจ้ารู้แล้ว
- 318-2-14 บวรศักราชได้๘๒๐ตัว
- 318-2-15 ฤกษ์ได้๘ตัว
- 318-2-16 เจ้าผู้ใดได้มากินเมืองนี้ก็เยี่ยยินดี
- 318-2-20 บุญญาอันกุได้ก่อสร้างทั้งมวลนี้
- 318-2-21 จุงให้ได้แก่มหาราชเจ้าผู้เป็นแก่กูเทิน
- 318-2-23 แลได้อุทิศให้เป็นของสงฆ์ในทิศานทิศ
- 318-2-27 จักได้เป็นพระพุทธรตนหนึ่ง
- 318-2-29 แลได้กระทำให้ทุกขในสงสารนี้ในสม...
- 318-2-31 กุขอได้ตรีเหตุ...

4. 「タイ語の非現実モダリティマーカ―」『紀要第 19 号』 (2007) の修正部分

『石碑文集第 1 卷』

- 2-2-46 มีศรัทธาพยายามจะหาอิฐประกิดเข้าจทายปูนมีถองถ้วน
- 3-1-33 แต่ปีอันสถาปนาพระมหาธาตุนี้เมื่อหน้าได้สามพันเก้าสิบเก้าปีจึงจักสิ้นศาสนาพระ
เป็นเจ้า
- 5-3-3 ชื่อจักนับแต่เครื่อง...
- 13-0-2 อนึ่งแต่ก่อนยอมขายวัวไปแก่ละว่า อันจะให้ขายดุกก่อนนั้น ก็ห้ามมิให้ขาย

『石碑文集第 3 卷』

- 38-1-11 เพื่อจะให้ฝูงโลกอันกังวลสัตว์ทั้งหลายมวลหญิงชาย
- 38-2-4 ตนจะเพิงได้บำเหน็จแลฤกษ์อันนี้ไปอุเบกษาและอยู่ตวงเจ้าของไปเถิงแลจึงจักเอา
มันมา

タイ語の石碑文に見られる ทา hāa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

- 38-2-25 ซึ่งรู้ว่าเจ้าใหญ่จักบำเหน็จตั้งท่านแต่งให้ไว้ตั้งอันแล
38-2-32 ท่านจักแต่งให้ได้แก่มันโดยขนาดราชศาสตรัธรรมศาสตรัโสด
38-2-33 ซึ่งท่านจักยกมัน
38-2-33 ผิมิคคนจักไปราจีพืรามชิงเอาข้าวเอาของท่าน
38-2-37 ให้เป็นขนาดแก่ทั้งหลายท่านจักกระทำ
38-2-38 ท่านจักไหมมันโดยขนาด
38-2-39 ท่านจักให้ใช้จุงสิ้น
38-2-40 ผิผู้ใดจักมีการอันกระทำ และการอันใดอันหนึ่งก็ดี และจะฆ่าวัวฆ่าควาย
38-2-41 ไม่ให้เอาวัวควายนั้นอันจักฆ่ามัน
44-1-3 จะแผ่ประเพณีมิให้หมองในคลองธรรมนี้แล
44-2-4 จะขอจงได้ทันพระศรีอารียโมตรีแล
48-1-8 บุญเมื่อจะภาวนาได้สี่แสน
49-0-35 จะปรารธนาทันศาสนาพระศรีอารียโมตรีโพธิสัตว์ทุกชาติ
62-2-4 พระมหาเถรเป็นเจ้าจักกระทำพระดังอัน
64-1-6 ชื่อฝูงพระพุทธรอันจักมาปางหน้าก็อย่าให้รู้จัก
68-2-17 พัทธสีมาอันนี้เมื่อจะผูกราชบัณฑิตหากกฎหือเป็น...แล
74-2-2 ตนอันจักมาโปรดสัตว์ทั้งโลก
74-2-3 ในกาลอันจักมาภายหน้านี้แล
78-2-1 ทั้งพระยาฝูงจักสืบไปภายหน้า

『石碑文集第 4 卷』

- 96-2-9 แลปีมะโรงจะสร้างพระใจดี
102-1-14 ...พระพุทธรูปสี่พดั่งจักเจรจาแย้มหัวด้วย
103-1-10 จึงจักกดหมาย
104-2-18 ศรีธรรมดาตรเมื้อสูเค้าข้าสังฆราชาจอมทองจักตาย
114-0-1 แลทายกทั้งปวงเพื่อจะขอทันพระศรีอารียแลฯ

115-0-13 ท่านผู้ใดมิฟังจะรื้อเอาไป

『石碑文集第 6 卷第 1 号』

- 131-0-2 ทรงพระราชศรัทธาจะประดิษฐาน
133-0-3 ถ้าใครจะสำเร็จแก่พระโพธิญาณแล้วขอดอกบัวผู้นั้นจงบาน
137-0-17 จะรื้อตนให้พ้นทุกข์จากไทยในวัดสงสาร
139-0-17 ถ้าสงไสยคิดจะขาด ก็ตกนระกเสียเปล่าเปนมันคั่ง
142-0-8 จใจเป็นคนพระณคอรเขียนเพชเขียนชั้นมันคั่งไวแห่งหนึ่งแล้ว
142-0-10 จใจป้องกันสมณชียพหรามอนาประชาราษฎร
142-0-11 พระพุทธศาสดาหาใจได้ถาวรทวนหาพระพรพระวา
154-0-3 เพราะพระองค์เป็นผู้ฉลาดรู้ในอุบายที่จะฝึกหัดบุรุษอาชานัยถึงซึ่งอุกฤษ
158-0-3 ซึ่งจะรักษาขอบเขตเสมอมาสู่รับฆ่าศึกศัตรู
158-0-17 ด้วยยินดีที่จะบำเพ็ญพระบารมี๓๐ทัศ
158-0-18 ดิศแต่จะรื้อสัตว์ให้พ้นจากสังฆสารทุกข์
162-0-1 เมื่อวันจะบรรจุพระ...เกิด...
166-0-9 จวนเสื่อมจะสูญหาย
166-0-15 อนุสาวรีย์จะลง
168-0-8 สำหรับผู้ประพาศ์การบริสุทธิจะสวดมนต์ภาวนาเจริญพระกรรมฐาน
แลเล่าเรียนในทางบริสุทธิให้สดวก
174-0-16 จะปราธนาสิ่งใดๆที่เป็นกมลของจงสำเร็จความปราธนาทุกสิ่งเกิด
178-0-5 จึงทรงพระราชดำริห์จะทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
179-0-26 แล้วทรงพระราชดำริห์ว่าจะทรงหล่อปละองค์พร้อมกับพระชนมพรรษาทุกปีไป
183-0-3 มีพระราชประสงค์จะทรงสร้างพระพุทธรูปปฏิมากร

『石碑文集第 6 卷第 2 号』

- 193-0-50 และจะให้สมประสงค์

- 193-0-52 **จึง**ได้คิดจะทำเจดีย์ฐานแลธรรมสภา
แลวิหารที่อยู่พระสงฆ์คณะธรรมยุติกนิกายตามประสงค์ของตน
แลท่านทั้งหลายชายหญิงอื่นเป็นอันมากนั้นในที่ใกล้พระบรมมหาราชวังซึ่งเป็นที่อยู่
- 206-0-6 พระเจ้าบรรพต**จะ**ได้เป็นพระพุทโศดม
- 213-0-1 ภิกษุ**จะ**ถือเตจิวริกพึงสมาทานว่า
- 213-0-6 อย่างมุนั้น**จะ**ยืมผ้าภิกษุเพื่อนพรหมจรรย์ นุ่งห่มก็ควร
- 218-0-3 ภิกษุ**จะ**ทำวินัยกัมก็ไมควรฉันทำ
- 222-0-2 เมื่อ**จะ**ไปเยี่ยมป่าช้าไปให้เป็นนิจ
- 224-0-4 รัตเข้าด้วยผ้าหรืออาโยคก็ตาม**จะ**เลือกเอาสิ่งหนึ่งเถิดฯ
- 225-2-31 **จะ**ให้เป็นประโยชน์แก่พระภิกษุสงฆ์สามเณรฝ่ายรามัญ
- 225-2-31 **จะ**ได้เล่าเรียนพระปริยัติธรรมเป็นอายุพระพุทโศศาสนาสืบไป
- 225-3-15 ทรงจัดสิ่งของเครื่องไทยธรรมที่**จะ**ถวายพระสงฆ์ แลสิ่งของฉลากต่างๆ
ที่**จะ**พระราชทานในการฉลองพระอาราม
- 228-0-13 แทบ**จะ**ถึงแก่ชีวิตร
- 243-1-15 คง**จะ**อยู่ในระหว่างมหาศักราช๑๒๗๖ศกมะเมียกับ๑๒๘๓ศกฉลู
- 244-0-2 ได้เสด็จ**จะ**ประดิษฐานแลตำรงกรุงเทพมหานครมหานคร
- 252-0-21 เพื่อ**จะ**ชำระสันดานให้สะอาด
- 257-0-11 อนึ่งเมื่อ**จะ**อธิฐานจตุรูปเทียนบูชาแล้วจงว่าคำนัมัสการแลคำคาถาสำหรับอธิฐาน
- 259-0-7 แสงสว่าง**ซึ่ง**จะเสมอด้วยปัญญาไม่มี
- 278-0-2 ยากที่ใครเขา**จะ**เห็นหัวอกกุ
- 280-0-3 พระองค์มีพระราชประสงค์**จะ**ทรงประกาศปวัตินเหตุแห่งการสร้างโรงพยาบาลนี้ไว้
- 280-0-5 ขอบรรดาสาธุชนจงทราบปวัตินการดัง**จะ**กล่าวต่อไปนี้
- 282-0-5 ถ้า**จะ**เขียนในศิลาแผ่นเดียวพอได้กับขนาดกรอบที่ปรากฏอยู่
- 282-0-31 **จัก**แจ้งแสดงธรรมให้ มากเนื้อในผล
- 283-1-24 **จึง**มีพระราชประสงค์**จะ**คำชูธรรมะระหว่างประเทศไว้ให้คงอยู่ในความศักดิ์สิทธิ์
- 283-0-31 → 283-1-31

『石碑文集第 7 卷』

- 287-0-1 จิ้งจกให้ไปเอาศิลาหิน
288-3-20 เมื่อพระพุทธศักริอาริยไมตรีจักมาตรัสในโลกนี้
291-1-19 ใครผู้ใดมีใจศรัทธาแลจักมาบูชาบ้างไหว่นบพระเจดีย์
291-1-26 จักปรารถนาเอาสมบัติเป็นจักรวรรดิราชสมมติ
291-1-30 แลจักชมสมบัติในเนียรพาน
304-2-13 จักมาภายหน้าโพ้น
305-3-22 ...อันนี้จักกล่าวด้วยภาคพระเป็นเจ้า
305-4-21 อันนี้จักกล่าวด้วย...
305-4-33 จะละภริยาให้ปรากิต
308-0-4 ตุ๋นจัก...
318-1-24 เพื่อจักหือเป็นहित ประโยชน์แกคนแก่โลกทั้งหลาย

5. 「タイ語の否定辞」『紀要第 20 号』(2008) の修正部分

『石碑文集第 1 卷』

- 2-2-42 บมิ๕ณนาถึเลย → บมิดณนาถึเลย
2-2-46 กุมิศรัทธาพยายาม (จะหา) อิจูประกิตเข้าจทายปุ่นมีถ่องถ้วน → × 削除

『石碑文集第 3 卷』

- 38-1-33 อาชณา → อาชญา
43-3-12 → 45-3-12
43-3-16 → 45-3-16

『石碑文集第 4 卷』

- 10พิเศษ-2-5 → 40พิเศษ-2-5
10พิเศษ-2-21 → 40พิเศษ-2-21

93-1-27 ไซแต่สมเด็จพระราชเทวีสร้างอโศการามอันเดียนี่

『石碑文集第 6 卷第 2 号』

280-0-37 การยังมีทันแล้ว

282-0-12 → 282-0-55

6. 「タイ語の石碑文に見られる ใ้ hây の用法」『紀要第 21 号』(2009) の修正部分

『石碑文集第 1 卷』

1-3-12 จึงให้ช่างฟันदानหินตั้งหว่างกลางไม้ตาลนี้

1-3-18 ใ้ฝูงท่วยลูกเจ้าลูกขุน ฝูงท่วยถือบ้านถือเมือง

2-1-18 พ่อขุนมำถมใส่...อีเดพุลิ่งใหญ่ประมาณเท่าบาตรเวนใ้เมืองแถมเมืองสุโขทัย

2-2-13 แต่งใ้หอบัติ...ล้างดินพระมหาเถรานุเถรภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย

2-2-21 พยายามใ้แลเมื่อแล้วจึงก่ออิฐขึ้น

5-1-23 บใ้ถึงที่ฉิบที่หาย

5-2-36 ...นบบใ้ทุกวัน...

9-1-12 ...สร้าง...กฏใ้หมาเถรอยู่

『石碑文集第 3 卷』

38-2-23 สั้ง → สง

40-0-25 อย่าใ้เอาบิณฑบาตแต่เราเลย

41-0-5 เทียมรามด้วยหาญอาจใ้ทานเท่าพระเพสยันดร

44-1-3 → 44-2-3

48-2-2 ท่านใ้บำเรอแต่พระศรีรัตนธาตุแห่งนครพระรามโสด

49-0-25 จึงพ้ออยู่หัวเจ้ารมีพระศาสน์ใ้หาไว้กับอาราม๔๐๐ไร่

55-0-8 ท่านถวายเป็นนาพระพุทธเจ้าใ้รักษาศาสนานี้เนายืนต่อเท่าดลนฤพา...นแล

- 55-0-9 ท่านให้ปักหินประโคนไว้เป็นแดน
68-1-18 หื้อเป็นอนุปฏิฐากแก่พระพุทธเจ้าในอารามที่นี้ลึบๆกันไพล่ราบต่อเท่าสิ้นศาสนา๕๐
๐๐ปีแล
72-0-10 หื้อ → หื้อ...
72-0-10 (เจ้าชายเจ้าชาวหื้อ)...
76-1-5 ที่นั้นลวดสร้างเป็นวัดหื้อทานแก่แก้วทั้งสาม
83-1-7 และเราได้ว่าเราก็จักช่วยนำเราให้มีสุขชุกประการ
84-1-7 เขาและเราหื้อได้รักกัน ด...

『石碑文集第 4 卷』

- 40พ-2-11 ตีเตียล → ตีเตียนเตียล
88-0-8 (ให้รุ่งเรือง
เมื่อหน้าจึงให้ข้าทมิฬในใต้เหนือ)ทั้งราชบัณฑิตชื่อนั้นทกมารจำทูลพระราชอาชญา
ลงไปขานในพระพิหารทั้งปวง
89-0-7 มีจิตศรัทธาในพุทธศาสนาให้นาดอนจันเป็นทานกับวัดพังเพา
92-0-1 (ของพระอย่าให้เจ้าหมู เอาของพระผลัดเปลี่ยนไป
แต่คนหนึ่งสองคนได้ให้พฤษเทวดา ภูมเทวดา อารักษเทวดา อากาศเทวดา
แลท้าวเวสสุวัณเป็นใหญ่แก่ฝูงยักษ์ทั้งหลาย ๙ คน)แลท้าวเวสสุวัณ
เป็นใหญ่แก่ฝูงยักษ์ทั้งหลาย๙คน
92-0-9 ซึ่งบุคคลทั้งปวงได้กระทำปีตุมมาต มาตุมมาต โลहितบาท สังฆเภท(ให้บุคคล
ซึ่งจะน้อข้าของพระไปแล้วนั้นให้ทนทุกข์เวทนา)
97-0-3 (แลให้มหาพุทธสรวัดป่าข้าวเปลือกเมืองชัยนาท)แลพระครูเมืองชัยนาทบุรี
แลพระสงฆ์เมืองชัยนาท
แลสัปบุรุษทั้งหลายชักชวนกันปฏิสังขรณ์พระบรมธาตุแล้ว
97-0-39 แลบำเพ็ญปฏิสังขรณ์ซ่อมแปลงสืบไปให้ถาวร๔๐๐๐
101-2-1 ไว้จำเริญบุญพระเป็นเจ้าทั้งสองพระองค์หื้อมีอายุได้ร้อยชวาปี

タイ語の石碑文に見られる ทา hǎa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

- 103-1-5 จึ่งให้นางเถ้าแก่หน้าโรง จำทูลพระราชโองการมาถึง
103-2-11 ฝง → ฝง
104-1-12 (อย่าให้อำมาตยา ขุนบ้าน ขุนเมือง ขุนแสน ขุนหมื่นเจ้าปก เจ้าแคว้น
ผู้ใด)อย่าป่าว

『石碑文集第 5 卷』

- 67-0-5 แม่อร → แพ้อร

『石碑文集第 6 卷第 1 号』

- 131-0-25 แล้วให้มีหนังสือลงเกล้าโรงมีดอกไม้เพลิงดินละสองร้อย
132-0-27 ทำ → ทา
135-0-7 ขอให้เปนปิดโจยแก่พรโพธิญาณนั้นเทิดฯ
136-0-6 เมื่อใครมีศัทธาให้อาหารก็ได้บริโภค
138-0-17 และพระปิฎกธรรมให้ถาวรวิฆเนศวรณ๕๐พระวัสสา
138-0-10 (ตำหรับเสนาเกล้าเหนือ ๖ กระหม่อมโปรดให้เจ้าพะญาศรีธรรมราชเดชะ
ชาติอำมาตยานุชิตพิพิพัทธนะราชโกษาธิบดีอะภัยพิริยบรากรมภาหุ)
เจ้าพะญาพระคลังเป้นผู้อำนวยการได้จัดแจงชักชวนบันดาข้าทูลองทูลิพระบาท ๖
140-0-30 จึ่งมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้พระเจ้าราชวรวงษเธอกรมหมื่นราชสีหวิกรม
เสด็จไปตรวจดูแล้ว
142-0-11 (พระพุทธศาตหนาจได้ถาวรทวนหาพรพระวษา
ไหเจ้าพะญาพระคลังผวาทิวสมุหพระกลาโหม)
เจ้าพะญามหาโยธา พระญาทายนำออกมาดูทิวไชยกุมตั้งเมือง
143-0-5 แผลกลสนให้แกสรพัสตัดทั้งปวง
143-0-9 ตราง → ทราง
144-0-6 จริงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าไหข้าบตีสังขระณะ
160-0-9 เราแผ่ผลอุทิศให้

- 163-0-3 ให้เป็นที่รูกกแห่งป็นใหญ่ระเบิด
163-0-4 ให้เปนที่เสี่ยชีวิตรหลาย
163-0-14 เพื่อให้เปนที่รูกกถึงพระเดชพระคุณท่านผู้สร้างสืบไป
168-0-12 ถึงป่วยไข้ก้ออย่าให้มารดาอย่ายัยพืบ้านน้ำหญิงขึ้นไปเยี่ยมเยียนเลย
176-0-9 (ให้พระยาพิศณุโลกาธิบดี) รับขึ้นไปทำการสมโภช
182-0-9 ขอให้สำเร็จศุขประโยชน์ในปรโลกย์เทอญ
186-0-16 แลโปรดเกล้าฯให้มีเทศนาเปนมธรรมทาน
189-0-9 ให้ทราบทั่วกันว่า

『石碑文集第 6 卷第 2 号』

- 193-0-23 ยอมให้อยู่แต่ท่านผู้ที่คนทั้งปวงรู้พร้อมกัน
193-0-49 เดิมเปนครูอาจารย์ต้นลัทธิชำระข้อปฏิบัติต่างๆให้เป็นเยี่ยงอย่างในคณะ
พระสงฆ์ธรรมยุติกนิกายคิดถึงการพระพุทธศาสนาซึ่งตนได้ชำระไว้
193-0-71 (เพื่อจะให้เปนนมิตรมหาพัทธสีมา)แลอีกเสาสองต้นประกบกัน
193-0-72 (เพื่อจะให้เปนสังเกตุที่สวดสมมติในท่ามกลางรวม๑๐)ต้นนี้เปนของพระสงฆ์ใน
คณะธรรมยุติกนิกายประดับพระอารามนี้ด้วย
205-0-6 คำ → คำ
206-0-5 ทูลอาราธนาให้พระองค์กับทั้งพระภิกษุสงฆ์ อยู่จำพรรษาในพระนครนั้น
210-0-5 พระองค์ให้พระอภิกุเทศนาแก่พรหมแลพรหมบริสัช
210-0-7 แล้วยให้เปิดคลังผ้าสาฎกครามากออกมาถวายแก่พระพุทธสิขีกับทั้งบริวาร
211-0-6 พระพุทธเวสสกุทรงสั่งสอนให้พระสงฆ์สาวกมละมิจฉาวิตก
220-0-3 นอกนั้นควรอย่าให้คนอื่นชำระร่มไม้ นั้น
222-0-2 เมื่อจะไปเยี่ยมป่าช้าไปให้เป็นนิจ
225-2-13 (โปรดเกล้าฯ ให้พระวษาเธอพระองค์เจ้าประดิฐวรการ)
แก้ตัดแปลงเพิ่มเติมให้งามกว่าเก่าเสร็จแล้ว
225-3-14 (จึงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าน้อยยาเธอเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์

タイ語の石碑文に見られる หา hǎa の用法
(付記：これまで紀要に掲載したタイ語石碑文コーパスの修正)

กรมหลวงภาณุพันธุวงศ์วรเดช) ทรงจัดสิ่งของเครื่องไทยธรรมที่จะถวายพระสงฆ์

- 247-0-41 แบ่งของที่มียศเป็นอัครราชย์ให้บริโภค
- 248-0-5 ทำให้ {เกิด / มี} ขึ้น
- 249-0-14 ผู้ที่ประพาศดีความชั่วๆนั้นยังไม่ให้ผลกราบใด
ก็ยิ่งเหนยงได้ความศุขแลความเจริญอยู่กราบนั้น
- 251-0-22 นี้ทุกข์ นี้สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์
- 252-0-14 ดือเราควรรชำระสันดารให้สอาดจากเครื่องโสโครกเหล่านี้
- 253-0-6 กวาง → กล่าว
- 255-0-5 อไรเป็นเหตุให้เกิดทุกข์
- 283-1-25 จะกำชุกรมระหว่างประเทศไว้ให้คงอยู่ในความศักดิ์สิทธิ์
- 283-2-9 รัฐบาลฝรั่งเศสให้ตราซึ่งมีนามว่าครวเดอะแกร์ประดับธงไชยของกองทหารบก
ยন্ত্রนี้

『石碑文集第 7 卷』

- 291-1-21 เมื่อจักถึงให้ช่วยเนื้อ มีต้นช่วยตีนมือ
- 306-3-13 (ขอหื้อใส่จารึกนี้ไว้หื้ออุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย)ผู้ใดกิดดี
จูงอนโมทนาด้วยบุญมหาราชอันนี้ ท่อวัน

< 参考文献 >

Griswold, A. B. and Prasert na Nagara. The inscription of King Rama Gamhen of Sukhodaya (1292 A.D.): Epigraphic and historical studies No.9. *Journal of the Siam Society* No.59, part 2 (July 1971), 179-228.

< 資料 >

The Prime Minister's Secretariat, Thailand. 1924/1978. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๑ 石碑文集第 1 卷. Bangkok: The Prime Minister's Secretariat.

The Prime Minister's Secretariat, Thailand. 1965. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๓ 石碑文集
第 3 卷. Bangkok: The Prime Minister's Secretariat.

The Prime Minister's Secretariat, Thailand. 1970. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๔ 石碑文集
第 4 卷. Bangkok: The Prime Minister's Secretariat.

The Prime Minister's Secretariat, Thailand. 1972. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๕ 石碑文集
第 5 卷. Bangkok: The Prime Minister's Secretariat.

The Prime Minister's Secretariat, Thailand. 1974. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๖ ตอนที่ ๑
石碑文集第 6 卷第 1 号. Bangkok: The Prime Minister's Secretariat.

The Prime Minister's Secretariat, Thailand. 1974. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๖ ตอนที่ ๒
石碑文集第 6 卷第 2 号. Bangkok: The Prime Minister's Secretariat.

Pongsripian, Winai (ed.). 1991. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๗ 石碑文集第 7 卷. Bangkok:
The Prime Minister's Secretariat.